

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

The second national conference of applied psychology

[DATE]

بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان نجف آباد

۲- هلیا انصاری ۲- دکتر سارا طاهری

۱- دانشجوی کارشناسی، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۲- استاد راهنما، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

heliaansari21@gmail.com

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی در دانشجویان در سال تحصیلی ۱۴۰۲ بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد نجف آباد در سال ۱۴۰۲ بود که از میان آنها ۷۰ نفر به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه های سرمایه اجتماعی، امیدواری و سازگاری اجتماعی پاسخ دادند، سپس دادهای جمع آوری شده به کمک نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفت و در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی ارائه شد. بر اساس یافته های رگرسیون خطی چندگانه مقدار برابر با $0/20$ است که نشان دهنده یک همبستگی ضعیف بین متغیرهای مستقل سرمایه اجتماعی و امیدواری و متغیر وابسته سازگاری اجتماعی می باشد. مقدار R برابر با $0/04$ است که بیانگر این است که ۴ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانشجویان توسط متغیرهای سرمایه اجتماعی و امیدواری توضیح داده میشود. مقدار $Adjusted R^2$ برابر با $0/01$ است که با توجه به تعداد متغیرهای مستقل و حجم نمونه تعدیل شده است. همچنین نتایج تحلیل واریانس نشان میدهد که مدل رگرسیون به طور کلی معنادار نیست ($F=1.41, p<0.05$). و بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر وجود رابطه معنادار بین سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان تایید نشد.

کلمات کلیدی: سرمایه اجتماعی، امیدواری، سازگاری اجتماعی

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

The second national conference of applied psychology

[DATE]

۱- مقدمه

انسان محصول اجتماع است و در نتیجه تحت تأثیر نظام ها و فرهنگهای جامعه خود قرار دارد. در چنین شرایطی است که باید نیازهای خود را بر آورده سازد و آرامش و تعادل خود را حفظ کند، بنابراین انسان باید با اجتماع منطبق و سازگار شود (وطن دوست و همکاران، ۱۴۰۲).

منظور از سازگاری رابطه ای است که میان فرد و محیط او به ویژه محیط اجتماعی و خانوادگی، وجود دارد و به او امکان میدهد تا نیازها و انگیزه های خود را پاسخ دهد. فرد زمانی از سازگاری بهره مند است که بتواند میان خود و محیط اجتماعی اش رابطه ای سالم برقرار کرده و انگیزه های خود را ارضا کند؛ در غیر این صورت، او را ناسازگار قلمداد می کنیم. در واقع سازگاری با محیط مهارتی است که باید آموخته شود و کیفیت آن، مانند سایر آموخته ها به میزان علاقه و کوشش فرد برای یادگیری بستگی دارد. انجمن روان پزشکان آمریکا سازگاری اجتماعی را چنین تعریف میکند هماهنگ ساختن رفتار به منظور برآورده ساختن نیازهای محیطی که غالباً مستلزم اصلاح تکانه ها هیجان ها یا نگرش هاست (رحیمی، ۱۳۹۷).

عوامل متعددی با سازگاری اجتماعی دانشجویان مرتبط است. بنظر میرسد سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان مرتبط باشد. سرمایه اجتماعی به معنای روابط دو جانبه تعاملات و شبکه هایی است که در میان گروه های انسانی پدیدار میشوند و سطح اعتمادی که در میان گروه و جماعت خاصی به عنوان پیامد تعهدات و هنجارهایی پیوسته با ساختار اجتماعی یافت میشود. همچنین به معنای مجموعه هنجارهای موجود در سیستمهای اجتماعی است که موجب ارتقای سطح همکاری اعضای آن جامعه شده و همچنین سبب پایین آمدن سطح هزینه های تبادلات و ارتباطات می گردد. در این تعریف، مفاهیمی نظیر جامعه مدنی و نهادهای اجتماعی نیز دارای ارتباط مفهومی نزدیک با سرمایه اجتماعی میگردند (توسلی و موسوی ۱۳۹۱؛ قاسمی منش، ۱۳۹۷).

از سوی دیگر امید به عنوان یکی از منابع مقابله انسان در سازگاری با مشکلات و حتی بیماری های صعب العلاج است. هر چند که امید میتواند به عنوان عاملی شفا دهنده چند بعدی پویا و قدرتمند توصیف شود. امیدواری یکی از ویژگی های انسان است که در روانشناسی به آن کمتر پرداخته شده است و نظریه ها و بحث های مختلفی پیرامون آن انجام گرفته است (قیطاسی، ۱۳۹۹).

امروزه محیط ترین غایت یک ارگانیزم سازگار شدن با محیط است (عباداتی، عباداتی، ۱۴۰۱). سازگاری اجتماعی عبارت است از سازگاری شخص با محیط خود که ممکن است با تغییر دادن خود یا محیط به دست آید. به اعتقاد سالیوان در جریان سازگاری اجتماعی موضوع ارتباط افراد با یکدیگر مطرح می شود. در این جریان برخورد انگیزه ها و خواسته های فرد با ضروریات زندگی گروهی نمایان می شود. افرادی مانند کومیز و اسلیبی سازگاری اجتماعی را مترادف با مهارتهای اجتماعی میدانند. از نظر آنها، مهارت های اجتماعی عبارت است از توانایی ایجاد ارتباط متقابل با دیگران در زمینه ای اجتماعی خاص، به طریقی که در عرف جامعه قابل قبول و ارزشمند باشد. این مهارتها باید دارای بهره ای دو جانبه باشند؛ به عبارتی، در عین حال که برای شخص مفید است برای دیگران هم باید مفید باشد (ساعی پوری و قاسمی وند، ۱۳۹۹).

خصوصیات شخص مهارت ها نگرشها ارزشها و حالات بدنی و حساسیت موقعیت های که فرد با آن رو به رو می شود از جمله عواملی هستند که بر سازگاری با محیط و تغییرات آن موثرند و از آنجا که شخص و محیط همواره در حال تغییرند این دو عامل در

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

[DATE]

The second national conference of applied psychology

تعیین انطباق پذیری خشنودی و کامیابی فرد تاثیر می گذارند، زیرا سازگاری همواره باید بین این دو عامل خاص صورت پذیرد (نگهداری، ۱۳۹۷).

سازگاری اجتماعی معمولاً در اصطلاحات نقشهای اجتماعی عملکرد نقش درگیر شدن با دیگران و رضایت با نقش های متعدد مفهوم سازی شده است (رحیمی، ۱۳۹۷). مفهوم سرمایه اجتماعی قبل از سال ۱۹۱۶ در مقاله ای توسط هانی فان از دانشگاه ویرجینیای غربی برای نخستین بار مطرح شد اما علی رغم اهمیت آن در تحقیقات اجتماعی تا سال ۱۹۶۰ میلادی که توسط چین جاکوب در برنامه ریزی شهری بکار برده شد شکل جدی به خود نگرفت (احمدی، ۱۴۰۱).

بزرگسالانی که از سطوح بالای امیدواری برخوردارند در زندگی خود به اندازه سایرین شکست هایی را تجربه کرده اند اما این باور را پرورش داده اند که میتوانند با چالشها سازش کنند و با ملایمات کنار بیایند. آنان یک گفتگوی درونی مثبت مداوم شامل جمله هایی از این قبیل من از عهده اش بر می آیم تسلیم نخواهم شد و مانند آن را اتخاذ میکنند آنان وقتی در رسیدن به هدفهای ارزشمند با موانعی روبرو می شوند هیجانهای منفی و با شدت کم را تجربه میکنند این امر ممکن است به این خاطر باشد که وقتی با موانع روبرو می شوند برای دستیابی به هدفهای خود مسیرهای جایگزین ایجاد میکنند یا با انعطاف هدفهای قابل دسترس تر را بر می گزینند افرادی که امید کمتری دارند وقتی با موانع غیر قابل رفع روبرو میشوند هیجان هایشان یک توالی نسبتاً قابل پیش بینی از امید به خشم از از خشم به نا امیدی و از ناامیدی به بی احساسی را دنبال می کنند. افراد دارای سطوح امیدواری بالا وقتی در زندگی بزرگسالی با مسائلی مواجه میشوند تمایل پیدا می کنند که مسائل مهم و بزرگ را به مسائل کوچک و روشن و قابل اداره تجزیه کنند (رجلانی، ۱۳۹۶).

منظور از سازگاری رابطه ای است که میان فرد و محیط او به ویژه محیط اجتماعی و خانوادگی، وجود دارد و به او امکان میدهد تا نیازها و انگیزه های خود را پاسخ دهد. فرد زمانی از سازگاری بهره مند است که بتواند میان خود و محیط اجتماعی اش رابطه ای سالم برقرار کرده و انگیزه های خود را ارضا کند؛ در غیر این صورت، او را ناسازگار قلمداد میکنیم در واقع سازگاری با محیط مهارتی است که باید آموخته شود و کیفیت آن، مانند سایر آموخته ها، به میزان علاقه و کوشش فرد برای یادگیری بستگی دارد انجمن روان پزشکان آمریکا، سازگاری اجتماعی را چنین تعریف میکند هماهنگ ساختن رفتار به منظور برآورده ساختن نیازهای محیطی که غالباً مستلزم اصلاح تکانه ها هیجان ها یا نگرش هاست (رحیمی، ۱۳۹۷). به عبارت دیگر سازگاری اجتماعی عبارت است از سازگاری شخص با محیط خود که ممکن است با تغییر دادن خود یا محیط به دست آید. به اعتقاد سالیوان در جریان سازگاری اجتماعی موضوع ارتباط افراد با یکدیگر مطرح میشود. در این جریان برخورد انگیزه ها و خواسته های فرد با ضروریات زندگی گروهی نمایان میشود. افرادی مانند کومبز و اسلیبی سازگاری اجتماعی را مترادف با مهارتهای اجتماعی می دانند. از نظر آنها مهارت های اجتماعی عبارت است از توانایی ایجاد ارتباط متقابل با دیگران در زمینه ای اجتماعی خاص، به طریقی که در عرف جامعه قابل قبول و ارزشمند باشد. این مهارتها باید دارای بهره ای دو جانبه باشند؛ به عبارتی در عین حال که برای شخص مفید است برای دیگران هم باید مفید باشد (ساعی پوری و قاسمی وند، ۱۳۹۹).

سرمایه اجتماعی به معنای روابط دو جانبه تعاملات و شبکه هایی است که در میان گروه های انسانی پدیدار می شوند و سطح اعتمادی که در میان گروه و جماعت خاصی به عنوان پیامد تعهدات و هنجارهایی پیوسته با ساختار اجتماعی یافت میشود. همچنین

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

[DATE]

The second national conference of applied psychology

به معنای مجموعه هنجارهای موجود در سیستمهای اجتماعی است که موجب ارتقای سطح همکاری اعضای آن جامعه شده و همچنین سبب پایین آمدن سطح هزینه های تبادلات و ارتباطات می گردد. در این تعریف مفاهیمی نظیر جامعه مدنی و نهادهای اجتماعی نیز دارای ارتباط مفهومی نزدیک با سرمایه اجتماعی می گردند (توسلی و موسوی ۱۳۹۱؛ قاسمی منش، ۱۳۹۷). سرمایه اجتماعی مجموعه نهادها، قوانین عادات اجتماعی، ارزشها باورها، و قواعد رفتاری است که در جامعه مستقر و بر مناسبات اجتماعی اعضای جامعه حاکم است. سرمایه اجتماعی واژه ای است که به تازگی وارد حوزه علوم اجتماعی گردیده است. در زمینه بررسی روند یافتن علت و عوامل تأثیر گذار بر آن مطالعات وسیعی توسط صاحب نظران و دانشمندان علوم مختلف از جمله نظریه پردازانی همچون پیر بورديو جیمز کلمن رابرت پوتنام و فرانسیس فوکویاما صورت گرفته است که تعاریف متعددی از سرمایه اجتماعی ارائه کرده اند. اصطلاح سرمایه اجتماعی نخستین بار در اثر کلاسیک جین جاکوب، به نام مرگ و زندگی در شهرهای بزرگ آمریکایی (۱۹۶۱) به کار رفته است. این اصطلاح در دهه ۱۹۸۰ توسط جیمز کلمن، جامعه شناس آمریکایی در معنای وسیع تری مورد استفاده قرار گرفت و رابرت پوتنام، دانشمند علوم سیاسی، نفر دومی بود که بحثی قوی و پرشور را در مورد سرمایه اجتماعی و جامعه مدنی در ایتالیا و ایالات متحده برانگیخت (شارع پور، ۱۳۹۷).

امید نیروی زندگی پویا و بلند و اهمیت حمایت شدن از سوی دیگران و برقراری ارتباط نزدیک با ارزش های شخصی و اهداف و توان دنبال کردن فعالیتهای روزانه و متحرک نگه داشتن خود است. (قیطاسی، ۱۳۹۹) امید نوعی روند فکری است و دو جز تفکر عامل و مسیر (طرح هدفمند دارد و هر دو از طریق رفتارهای هدفمند در تشکیل و میزان امید ضروری و موجب سازگاری و سلامت روان میشود. (راند و همکاران، ۲۰۲۰) امید در فرهنگ معاصر فارسی به معنای آرزویی که گمان بر آورده شدن آن هست و هم چنین رویداد دلخواهی که با خوشبینی چشم به راهش هستند و امیدواری حالت عاطفی که با خوشبینی نسبت به آینده یا وقوع رویدادی دلخواه در آن همراه است را میتوان تعریف نمود از نظر اسنایدر امید یک هیجان انفعالی نیست که تنها در لحظات تاریک زندگی پدیدار شود بلکه فرایندی شناختی است که افراد به وسیله آن فعالانه اهداف خود را دنبال میکنند و در طی آن افراد اهداف خود را تعیین انگیزه الزم را برای به اجرا در آوردن این راهکارها ایجاد و در طول مسیر حفظ میکنند. این سه مؤلفه الگوی امید به عنوان اهداف تفکر گذرگاه و تفکر عامل (کارگذار) شناخته میشوند. (قیطاسی، ۱۳۹۹)

در تئوری امید این عقیده مطرح است که سطوح امیدواری دانشجویان آنها را در انتخاب اهداف آموزشی و عملی هدایت میکند. در شرایطی که دانشجویان با موانعی در طول مسیرشان مواجه میشوند دانشجویان امیدوار و به خصوص آنهایی که قدرت راهیابی بالایی دارند میتوانند راهکارهای زیادی را برای رسیدن به هدف هایشان ترسیم و راههای احتمالی را نیز برنامه ریزی کنند. حتی در مواردی که هدف مسدود میشود که آن را به عنوان شکست تلقی میکنیم افراد امیدوار به این هدف مسدود شده به عنوان چالش می نگرند که باید از طریق اجرای راه های انتخابی دیگر بر آن غلبه و از آن گذر کنند (براندو و همکاران، ۲۰۱۸) بزرگسالانی که از سطوح بالای امیدواری برخوردارند در زندگی خود به اندازه سایرین شکست هایی را تجربه کرده اند اما این باور را پرورش داده اند که میتوانند با چالشها سازش کنند و با ملایمات کنار بیایند. آنان یک گفتگوی درونی مثبت مداوم شامل جمله هایی از این قبیل امن از عهده اش بر می آیم، تسلیم نخواهم شده و مانند آن را اتخاذ میکنند. آنان وقتی در رسیدن به هدفهای ارزشمند با موانعی روبرو میشوند هیجانهای منفی و با شدت کم را تجربه میکنند این امر ممکن است به این خاطر باشد که وقتی با موانع روبرو میشوند برای

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

[DATE]

The second national conference of applied psychology

دستیابی به هدف های خود مسیرهای جایگزین ایجاد میکنند یا با انعطاف هدفهای قابل دسترس تر را بر می گزینند افرادی که امید کمتری دارند وقتی با موانع غیر قابل رفع روبرو میشوند هیجانهایشان یک توالی نسبتاً قابل پیش بینی از امید به خشم از خشم به ناامیدی و از ناامیدی به بی احساسی را دنبال میکنند افراد دارای سطوح امیدواری بالا وقتی در زندگی بزرگسالی با مسائلی مواجه میشوند تمایل پیدا میکنند که مسائل مهم و بزرگ را به مسائل کوچک و روشن و قابل اداره تجزیه کنند (رجلانی، ۱۳۹۶)

مراغه روح الامینی (۱۴۰۰) در پژوهشی به بررسی رابطه هوش اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانش آموزان متوسطه پسر پرداخت هدف این پژوهش بررسی رابطه هوش اجتماعی با امید و سازگاری اجتماعی دانش آموزان پسر دبیرستانی سال ۱۴۰۰ بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۴۵ دانش آموز پسر دبیرستانی خانه های سازمانی لویزان بود. تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که در تمامی مؤلفه های امید و هوش اجتماعی در سطح اطمینان ۱۵۹ معنادار است ($pvalue=0,05$) و تغییرات ۱۱ و ۲۰۹ در سازگاری اجتماعی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر لویزان به مؤلفه های امید و امید بستگی دارد. هوش اجتماعی است. این نتایج نشان می دهد که بیشترین متغیر امید دانش آموزان دبیرستانی خوابگاه لویزان واقع در تهران مربوط به حوزه اجتماعی است. سعادت و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی نقش سرمایه روانشناختی خودکارآمدی، امیدواری، تاب آوری و خوش بینی در انگیزه پیشرفت دانشجویان پرداختند. در این پژوهش به بررسی نقش سرمایه روانشناختی (خودکارآمدی امیدواری تاب آوری و خوش بینی در پیش بینی انگیزه پیشرفت دانشجویان پرداخته شده است. نتایج همبستگی نشان داد که سرمایه های روانشناختی خودکارآمدی (۲۰,۲۷۳) تاب آوری (۲۰,۲۲۱)، امید (۲۰,۳۶۸) و خوش بینی (۲۰,۳۶۹) با انگیزه پیشرفت در دانشجویان رابطه معنادار مثبت دارند ($P<0,01$). همچنین نتایج رگرسیون نشان داد که به ترتیب متغیرهای خوش بینی امید و خودکارآمدی قادر به تبیین ۰,۲۵ از واریانس انگیزه پیشرفت در دانشجویان بودند. صفایی و ورمزیار (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور همدان پرداختند. نتایج نشان داد بین سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی در دانشجویان رابطه معنادار مثبت وجود دارد بین اعتماد با سازگاری اجتماعی در دانشجویان رابطه معنادار مثبت وجود دارد، بین میزان سرمایه اجتماعی دانشجویان دختر و پسر تفاوتی وجود ندارد بین میزان سازگاری اجتماعی دانشجویان دختر و پسر تفاوتی وجود ندارد، سرمایه اجتماعی به طور معناداری توانایی پیش بینی سازگاری اجتماعی دانشجویان را دارد.

مورفی (۲۰۲۳) در پژوهشی به بررسی امیدواری و بهزیستی پرداخت. در این مطالعه گفته شد که: مطالعات تجربی در دهه های گذشته فواید بسیاری از امیدواری را تأیید کرده است. یکی از این فواید، افزایش چشمگیر سلامت روان فرد است. سلامت روان در حوزه های روابط بین فردی رضایت از زندگی و قابلیت دستیابی به پتانسیل کامل خود، تئوری پردازی شده است رابطه مثبت بین امیدواری و سلامت روان در ادبیات اخیر برقرار مانده و در جمعیت ها و در میان شرایط جهانی ویروس کرونا مشاهده شده است. امیدواری پیش بینی افزایش سلامت روان در دانش آموزان کودکان نوجوانان و بزرگسالان از گروه های سنی مختلف را دارد. این تأثیر در چندین گروه قومی و جمعیت بالینی مشاهده شده است. علاوه بر این امیدواری نقش واسطه ای در پیش بینی سایر متغیرهای روان شناختی دارد.

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

[DATE]

The second national conference of applied psychology

نلسون و جانسون (۲۰۲۲) در مقاله ای با عنوان امید و ادغام اجتماعی در دانشجویان تازه وارد یک مطالعه طولی به بررسی تاثیر امیدواری بر ادغام اجتماعی در دانشجویان سال اول پرداختند و دریافتند که امیدواری پیش بینی کننده مهمی برای سازگاری اجتماعی و کاهش احساس تنهایی در دانشجویان جدیدالورود است.

شر بلوم و همکاران (۲۰۲۲) به پژوهشی با عنوان تاب آوی تنش هویت امیدواری سرمایه اجتماعی و استرس روانی در طول یک بیماری همه گیر پرداختند. مطالعه حاضر به بررسی دو رویکرد مفهومی برای تعریف تاب آوری و پیامدهای تاثیر آن بر استرس روانی می پردازد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان می دهد که هم فرآیندهای ارتباطی و هم ویژگیهای رابطه ای تاب آوری بر استرس روان شناختی تاثیر می گذارند، اما متفاوت، فرآیندهای ارتباطی ایجاد لنگرهای هویت احساسات مثبت و شبکه های ارتباطی بعد استرس موقعیتی را پیش بینی می کنند. ویژگی های رابطه ای تنش هویت شخصی روابطی امید و سرمایه اجتماعی ضعیف، بعد خودکارآمدی را پیش بینی میکنند. هر دو بعد برای درک استرس روانی مهم هستند. از این رو مشاهده تاب آوری به عنوان سیستمی از فرآیندهای ارتباطی و ویژگیهای رابطه ای توصیف کامل تری از رابطه آن با استرس روان شناختی نسبت به هر دو رویکرد به تنهایی ارائه میدهد. این یافته پیامدهایی برای توسعه استراتژیهای پیشگیرانه برای مدیریت استرس روانی دانشجویان در طول همه گیری ۱۹-COVID دارد.

در این پژوهش سعی بر این است که رابطه بین سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی در دانشجویان بررسی شود. مطالعه حاضر به دنبال پاسخگویی به این پرسش اساسی است که آیا بین سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی در دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد؟

۲- روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل همه ی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۲ تعداد نمونه را ۷۰۰ نفر در نظر گرفته شده است که به شیوه ی نمونه گیری غیر تصادفی در دسترس مورد بررسی قرار گرفته است. ابزار پژوهش حاضر عبارت است از:

مقیاس سازگاری اجتماعی که این مقیاس توسط بل (۱۹۶۱) ساخته شده است.

پرسشنامه سرمایه اجتماعی توسط ناهاپیت و گوشال ۱۹۹۸ ساخته شده است.

پرسشنامه امیدواری که توسط اشنایدر هاریس اندرسون هولران ایرونی و همکاران (۱۹۹۱) تهیه شده است.

روش اجرای پژوهش بدین صورت بود که: بعد از تایید موضوع توسط استاد راهنما پرسشنامه به صورت آنلاین در سایت پرسلاین تهیه شد سپس در گروه های دانشجویی دانشگاه آزاد نجف آباد منتشر گردید و از دانشجویان خواسته شد به پرسشنامه پاسخ دهند. داده ها با نرم افزار SPSS در دو بخش آمار استنباطی و توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش آمار توصیفی از شاخصهای آمار توصیفی میانگین و انحراف استاندارد فراوانی، درصد، جداول و نمودارها استفاده شده است. در بخش آمار استنباطی از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی استفاده گردید.

۳- یافته های پژوهش

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

The second national conference of applied psychology

[DATE]

آمار توصیفی

در این قسمت اطلاعات توصیفی حاصل از پرسشنامه ها که بیانگر ویژگیهای جمعیت شناختی مربوط به نمونه مورد بررسی است ارائه می شود.

از بین دانشجویانی که به پرسشنامه پاسخ دادند فراوانی عبارت بود از ۵۰ دانشجوی دختر (۷۱٪) و ۲۰ دانشجوی پسر (۲۹٪) بودند. سن پاسخ دهندگان عبارت است از: ۴۱ نفر (۵۹٪) در بازه سنی ۱۸ تا ۲۲ سال، ۱۸ نفر (۲۶٪) در بازه سنی ۲۳ تا ۲۵ سال و ۱۱ نفر (۱۶٪) در بازه سنی بیشتر از ۲۵ سال است.

مقطع تحصیلی پاسخ دهنده ۷۰ نفر یا به عبارتی ۱۰۰٪ پاسخ دهنده ها در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند.

یافته های توصیفی

در جدول ۱، شاخصهای توصیفی مربوط به متغیرهای های پژوهش گزارش شده است:

جدول ۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	حداقل نمره	حداکثر نمره	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشدگی
امیدواری	۷۰	۱۷	۵۱	۳۹/۰۸	۶/۳۲	-۰/۹۰	۲/۰۸
سرمایه اجتماعی	۷۰	۱۲	۵۴	۴۱/۱۰	۵/۵۵	۰/۱۱	۰/۵۵
سازگاری اجتماعی	۷۰	۰۰	۳۰	۱۷/۳۰	۵/۱۴	-۰/۵۰	۰/۹۲

با توجه به جدول آماره های توصیفی تعداد حداقل و حداکثر نمره میانگین انحراف استاندارد برای سه متغیر پژوهش گزارش شده است. میانگین امیدواری ۳۹/۰۸ است که بیانگر امیدوار بالا، میانگین سرمایه اجتماعی ۴۱/۱۰ بود که بیانگر سرمایه اجتماعی متوسط و میانگین سازگاری اجتماعی ۱۷/۳۰ است که بیانگر سازگاری اجتماعی متوسط است.

آمار استنباطی

ابتدا پیش از اجرای آزمون رگرسیون خطی و همبستگی پیرسون پیش فرض نرمال بودن داده ها با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف بررسی شد و توزیع متغیرها نرمال گزارش شد (سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵).

فرضیه اصلی

بین سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه چندگانه معنادار وجود دارد.

جدول ۲- خلاصه مدل

مدل	R	R ²	خطای استاندارد	مجذور تعدیل شده
۱	۰/۲۰	۰/۰۴	۵/۱۱	۰/۰۱

بر اساس جدول ۲- خلاصه مدل نشان میدهد که مقدار برابر با ۰,۲۰ است که نشان دهنده یک همبستگی ضعیف بین متغیرهای مستقل سرمایه اجتماعی و امیدواری و متغیر وابسته سازگاری اجتماعی می باشد. مقدار

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

The second national conference of applied psychology

[DATE]

R^2 برابر با ۰/۰۴ است که بیانگر این است که ۴ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانشجویان توسط متغیرهای سرمایه اجتماعی و امیدواری توضیح داده میشود. مقدار Adjusted R^2 برابر با ۰/۰۱ است که با توجه به تعداد متغیرهای مستقل و حجم نمونه تعدیل شده است.

جدول ۳- آنوا

مدل	مجموع مجزورات	Dr	مجدور میانگین	F	Sig
رگرسیون	۷۳/۸۸۴	۲	۳۶/۹۴	۱/۴۱	۰/۲۵
باقیمانده	۱۷۵۲/۸۱	۶۷	۲۶/۱۶		
کل	۱۸۲۶/۷۰	۶۹			

همانطور که در جدول ۳ قابل مشاهده است تحلیل واریانس نشان میدهد که مدل رگرسیون به طور کلی معنادار نیست ($F=1.41, p>0.05$) این نتیجه نشان میدهد که مدل رگرسیون به خوبی می تواند واریانس سازگاری اجتماعی دانشجویان را توضیح دهد.

مفروضات فرعی

بین سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۴- خروجی ضریب همبستگی پیرسون برای آزمون رابطه سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی

متغیر	متغیر	ضریب پیرسون	سطح معنی داری
سرمایه اجتماعی	سازگاری اجتماعی	۰/۰۷	۰/۵۵

همانطور که در جدول ۴- گزارش شده است بین دو متغیر سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی رابطه و همبستگی معنادار وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵) بنابراین شواهدی جهت تایید فرضیه مذکور در سطح داده های پژوهش حاضر وجود ندارد. بین امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۵- خروجی ضریب همبستگی پیرسون برای آزمون رابطه امیدواری با سازگاری اجتماعی

متغیر	متغیر	ضریب پیرسون	سطح معنی داری
امیدواری	سازگاری اجتماعی	-۰/۱۴	۰/۲۲

همانطور که در جدول ۵ گزارش شده است بین دو متغیر امیدواری با سازگاری اجتماعی رابطه و همبستگی معنادار وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵) بنابراین شواهدی جهت تایید فرضیه مذکور در سطح داده های پژوهش حاضر وجود ندارد.

۴- نتیجه گیری

بین سرمایه اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه چندگانه معنادار وجود دارد (عدم تایید)

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

[DATE]

The second national conference of applied psychology

بر اساس جدول ۲ خلاصه مدل نشان می‌دهد که مقدار برابر با $0/20$ است که نشان دهنده یک همبستگی ضعیف بین متغیرهای مستقل سرمایه اجتماعی و امیدواری و متغیر وابسته سازگاری اجتماعی می باشد. مقدار R برابر با $0/04$ است که بیانگر این است که ۴ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانشجویان توسط متغیرهای سرمایه اجتماعی و امیدواری توضیح داده میشود. مقدار $Adjusted R^2$ برابر با $0/01$ است که با توجه به تعداد متغیرهای مستقل و حجم نمونه تعدیل شده است. همانطور که در جدول ۳ قابل مشاهده است تحلیل واریانس نشان می‌دهد که مدل رگرسیون به طور کلی معنادار نیست ($F=1.41$, $p>0.05$) این نتیجه نشان می‌دهد که مدل رگرسیون به خوبی می تواند واریانس سازگاری اجتماعی دانشجویان را توضیح دهد.

فرضیه های فرعی

بین سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد.

همانطور که در جدول ۴ گزارش شده است بین دو متغیر سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی رابطه و همبستگی معنادار وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از $0/05$) بنابراین شواهدی جهت تایید فرضیه مذکور در سطح داده های پژوهش حاضر وجود ندارد.

بین امیدواری با سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد.

همانطور که در جدول ۵ گزارش شده است بین دو متغیر امیدواری با سازگاری اجتماعی رابطه و همبستگی معنادار وجود ندارد (سطح معناداری بیشتر از $0/05$) بنابراین شواهدی جهت تایید فرضیه مذکور در سطح داده های پژوهش حاضر وجود ندارد.

به طور کلی، امیدواری و سازگاری اجتماعی دو مفهوم مستقل هستند که تأثیرات مختلفی بر روابط فرد با دیگران و محیط اجتماعی دارند و بر این اساس عدم یافتن یک رابطه معنادار بین آنها ناشی از پیچیدگی و چند وجهی بودن تأثیرات این متغیرها می باشد. با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر پیشنهادات زیر مطرح می شود:

- ۱- پیشنهاد میشود پژوهشهای مشابه در جامعه دانش آموزی نیز انجام شود.
- ۲- پژوهش مشابه جهت بررسی سطح سازگاری اجتماعی دانشجویان تکرار گردد.
- ۳- مقاله مروری پیرامون سرمایه اجتماعی دانشجویان و عوامل موثر بر آن نوشته شود.

دومین همایش ملی روانشناسی کاربردی

The second national conference of applied psychology

[DATE]

منابع

- احمدی؛ روح انگیز (۱۴۰۱) پیش بینی سازگاری اجتماعی براساس سرمایه اجتماعی و وظیفه شناسی اجتماعی در معلمان زن دوره دوم متوسطه شهر گراب.
- رجلانی فرزانه (۱۳۹۶) رابطه بین سبکهای هویت و باورهای مذهبی با امیدواری در دانشجویان، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهر قدس
- رحیمی زبینه (۱۳۹۷) تاثیر آموزش هوش هیجانی بر سازگاری اجتماعی و اضطراب امتحان دانش آموزان دختر متوسطه شهر مرودشت پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- ساعی پور قاسمی وند؛ سلمان (۱۳۹۷)، اثربخشی آموزش گروهی مهارتهای اجتماعی در سازگاری اجتماعی و سازگاری عاطفی و سازگاری تحصیلی بر نوجوانان پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو
- سعادت سجاد کرد نوشین جلالی، مرضیه ۱۳۹۸ نقش سرمایه روانشناختی (خودکارآمدی امیدواری تاب آوری و خوش بینی در انگیزه پیشرفت دانشجویان رویش روانشناسی، ۱۶۷-۱۷۴
- عباداتی لیلا و عباداتی نرجس (۱۴۰۱) بررسی رابطه طرحواره جنسیتی و سازگاری اجتماعی نوجوانان زن و جامعه (جامعه شناسی زنان)، (۱۳) (۲) مسلسل (۵۰)، ۱-۱۲
- قاسمی منش؛ صادق (۱۳۹۷) مدل سازی معادله ساختاری سرمایه اجتماعی، انسجام سازمانی و پاسخگویی سازمان به محیط در مدارس شهرستان سروستان پایان نامه کارشناس ارشد، دانشگاه شیراز دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
- قیطاسی؛ شیرین (۱۳۹۹) پیش بینی عملکرد تحصیلی بر اساس سرزندگی و امیدواری تحصیلی دانشجویان پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی دانشگاه پیام نور واحد همدان.
- مراغه، امید روح الامینی، مهدی ۱۴۰۰ بررسی رابطه هوش اجتماعی و امیدواری با سازگاری اجتماعی دانش آموزان - متوسطه پسر نشریه مدیریت سرمایه انسانی دفاعی ۴-۱۹
- نگهداری؛ محمد (۱۳۹۷) پیش بینی سازگاری اجتماعی بر اساس مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی دانش آموزان پایان نامه کارشناسی ارشد گرایش عمومی دانشگاه آزاد اسلامی رفسنجان
- وطن دوست معصومه باقریان فاطمه شکری امید وطن دوست مریم، (۱۴۰۲). نقش واسطه ای تاب آوری و رفتارهای سلامت در رابطه هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی فصل نامه پژوهش های کاربردی روانشناختی

Bernardo, A. B., Yeung, S. S., Resurreccion, K. F., Resurreccion, R. R., & Khan, A. (2018). External locus-of-hope, well-being, and coping of students: A cross-cultural examination within Asia. *Psychology in the Schools*, 55(8), 908-933.

Murphy, E. R. (2023). Hope and well-being. *Current Opinion in Psychology*, 101558.

Nelson, K., & Johnson, P. (2022). Hope and Social Integration in College Freshmen: A Longitudinal Study. *Journal of College Student Development*, 63(1), 45-60.

Rand, K. L., Shanahan, M. L., Fischer, I. C., & Fortney, S. K. (2020). Hope and optimism as predictors of academic performance and subjective well-being in college students. *Learning and Individual Differences*, 81, 101906.

Sherblom, J. C., Umphrey, L. R., & Swiatkowski, P. (2022). Resilience, identity tension, hope, social capital, and psychological stress during a pandemic. *Adversity and Resilience Science*, 3(1), 37-51.